

De wereld na Madrid

Op 11 maart beleefde Europa zijn eigen 9/11: tijdens de ochtendspits ontploften in Madrid tien bommen op vier treinen - voorlopig zijn er 202 doden geteld. Zat Osama bin Laden achter de aanslag? Wat bezielt de terroristen, en wat beogen ze? Had het bloedbad voorkomen kunnen worden? Leven we straks in een wereld vol identificatiechips, bewakingscamera's en eindeloze controles? Wordt Brussel een volgend doelwit? Meer vragen dan één mens beantwoorden kan, en dus gingen wij te rade bij een kwartet van specialisten. Lees en huiver.

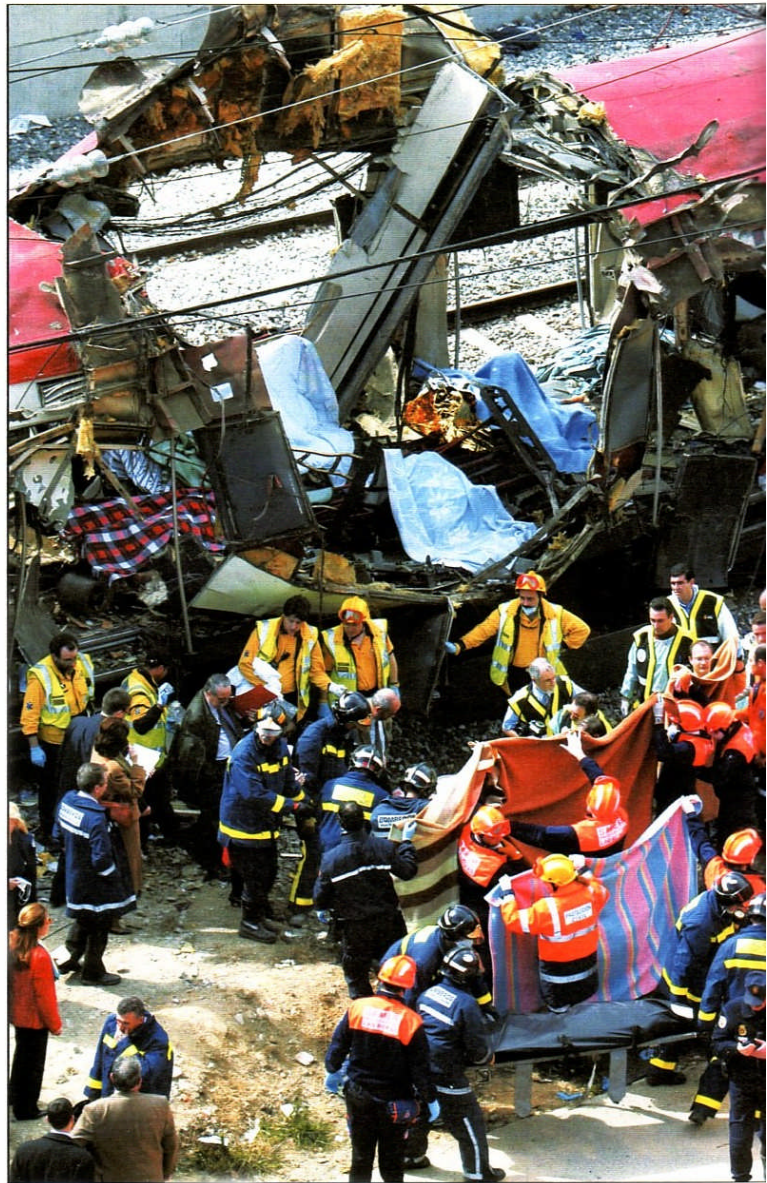
▼ Claude Moniquet: 'Draaischijf België'

De Fransman Claude Moniquet is directeur van het *European Strategic Intelligence and Security Center* en consultant inzake internationaal terrorisme voor de Amerikaanse nieuwszender CNN. We spreken hem een paar dagen vóór er in Brussel zes mensen werden opgepakt die mogelijk banden hebben met de aanslagen in Casablanca van mei vorig jaar: het maakt zijn woorden alleen maar profetischer.

HUMO De sporen in het onderzoek naar de aanslagen in Madrid wezen even richting Brussel en Amsterdam: volgens onderzoekers van de antiterrorismecel in Rabat waren de aanslagen gepland en gefinancierd door radicale Marokkaanse islamisten uit Brussel.

CLAUDE MONIQUET « De aanslagen in Madrid zijn duidelijk gelieerd

NR 3316 | 13

De wereld na Madrid

► aan de *Salafia Jihad*-beweging in Marokko, en daarvan bestaan er cellen in alle landen met een grote Marokkaanse gemeenschap: Spanje, België, Nederland, Frankrijk, zeker ook Italië. Het is zoals met de GIA destijds in Algerije: die voerden een jihad in eigen land, maar er waren cellen in alle landen waar Algerijnen woonden - zoals Frankrijk en België.»

HUMO Is Brussel het zenuwcentrum van het Marokkaanse terrorisme?

MONIQUET « Brussel is zeker belangrijk voor het Marokkaanse extremisme. Ik herinner u aan de Wereldbeker van 1998 in Frankrijk. Er werd een aanslag in Parijs voorbereid, dat werd ontdekt, en toen zijn er zowat honderd aanhoudingen verricht in de hele wereld, onder andere in Elsenne: daar heeft men de cel opgepakt die de aanslag zou uitvoeren. Dat waren Marokkanen.

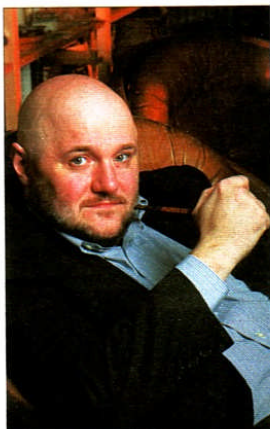
» Er zijn gebedslokalen en moskeeën in het Brusselse die bekendstaan om hun extremisme, onder meer in Molenbeek. Daar ontmoeten radicale moslims elkaar; die mensen werken al tien jaar samen, ze helpen de *jihadi's* in Bosnië en Algerije, en ze steunen nu zonder twijfel ook de 'strijders' in Spanje.»

HUMO Volgens de onderzoekers zit er in Brussel een harde kern van Marokkaanse extremisten. Hoe is die hier beland?

MONIQUET « In de lente van '89 is de imam van de Grote Moskee van Brussel in het Jubelpark vermoord door Marokkaanse terroristen. Dat was de eerste belangrijke islamistische moord in België en zelfs in Europa; en de uitloper van een strijd om de controle over de Grote Moskee en de bijbehorende fondsen. Eén van de bikkelende facties van toen is uitgegroeid tot een cel die later logistieke steun zou gaan verlenen aan de jihadstrijders in Bosnië en nu in Tsjetsjenië: dat is de 'harde kern' waarover het gaat.»

HUMO Als hier terroristische cellen zitten, waarom hebben we in België dan nog geen aanslagen gehad? U zei vorige week in 'Terzake' dat de Navo duidelijk een doelwit is, en dat zelfs de Europese Unie door islamisten wordt gezien als een neokoloniaal instituut.

MONIQUET « Islamisten zeggen al

(Reportage)

Claude Monique: 'Sinds 2001 heeft men in Europa zowat 200 vermeende jihadstrijders gearresteerd en zeker tien grote aanslagen verijdeld in Parijs, Londen en Rome. Maar je kan niet elke keer winnen.'

jaren dat de Europese Unie een instrument is waarmee de 'ongelovigen' de moslimwereld proberen te domineren. Maar ik denk dat er verschillende redenen zijn waarom islamistische terroristen niet toeslaan in België. Ten eerste: België is geen primair doelwit. Engeland, Spanje, Frankrijk, Denemarken ook, omdat het troepen heeft in Irak. En de doelen die er zijn in België - de Navo en de Europese instellingen - zijn zeer goed beveiligd; dat maakt het moeilijk om een grote slag te slaan.

» Sinds een maand of zes circuleren er oproepen in jihadkringen om zogenaamde 'massa-aanslagen' te plegen - naar het voorbeeld van Bali, waar tweehonderd doden vielen, en nu in Madrid. Maar voor die massa-aanslagen is België op dit moment ook geen doelwit. België wordt niet echt als 'vijandig' gezien - ook niet als bevriend, hoor. Jullie land functioneert als logistiek centrum, als draaischijf: denk maar aan de zaak-Trabelsi, aan de aanslag tegen de Afghaanse rebellenleider Massoud die in België is voorbereid. Brussel is een doorvoerhaven voor rekruten... Als er morgen aanslagen in België komen, is de jacht open, en wordt jullie land moeilijk om te werken; dat zullen de *jihadi's* niet willen riskeren.»

HUMO De Staatsveiligheid klaagt over te weinig middelen en mankracht om het terrorisme in te dijken. Hebben ze gelijk?

MONIQUET « Dat is duidelijk. Verhofstadt zegt dat hij een Europees inlichtingencentrum wil oprichten, of een 'Europese CIA', maar dat zou een vergissing zijn. Zo'n centrum kost geld en het zal lang duren voor het echt operationeel is. Men zou beter de bestaande instituten verbeteren: de Staatsveiligheid bijvoorbeeld, maar ook de federale politie. Daar heeft men nu veertig agenten voor de strijd tegen het terrorisme, en daarvan werken er maar twintig aan islamistisch terrorisme. Daar is nog werk aan de winkel.»

HUMO Spanje is aangevallen wegens z'n steun aan de Amerikaanse inval in Irak, maar men heeft altijd gezegd dat er geen banden waren tussen Irak en Al-Qaeda. Is dat niet tegenstrijdig?

MONIQUET « Ik heb het niet graag over Al-Qaeda, ik heb het liever over de jihad-beweging. Die gebruikt voorwendsels om op te roepen tot de strijd zoals het haar uitkomt: de Palestijnse zaak, Irak, de Amerikaanse basissen in Saudi-Arabië... Op dit moment is Irak de belangrijkste motor in de mobilisatie: dat zie je alleen al aan de golf van aanslagen in dat land. Daar kunnen ze de Amerikanen makkelijk rechtstreeks treffen, én tegelijk de sjiieten: vergeet niet dat de jihad tegenwoordig voor honderd procent een zaak van soennieten is, die zich in een dertigtal organisaties rond Al-Qaeda hebben georganiseerd. Er is maar één sjiietische jihad-beweging: de Hezbollah-militie in Libanon, en die is duidelijk niet betrokken bij deze aanslagen.»

20.000 terroristen

HUMO Men heeft het nu over een 'terroristische top' in juli 2001 in Spanje, waar ook 9/11-kaper Mohammed Atta aanwezig zou zijn geweest, en waar zelfs de aanslagen in Madrid al gepland zouden zijn.

MONIQUET « Ik denk niet dat er toen al gedetailleerde plannen waren voor aanslagen in Madrid. Er is wel een bijeenkomst geweest waar de aanslagen in de VS werden voorbereid. En het klopt ook dat die aanslagen een signaal waren voor een wereldwijd offensief.»

HUMO Eén van de daders van Madrid was eerder al eens opgepakt maar weer vrijgelaten bij gebrek aan bewijzen. Dat lijkt op wat er in de VS is gebeurd met de aanslagen van 2001.

MONIQUET « Tja, men kent de sympathisanten van de jihad wel, maar zolang ze niks mispeuterd hebben, kan je niks doen. En er worden ook successen geboekt: sinds 2001 heeft men in Europa zowat 200 vermeende jihadstrijders gearresteerd en zeker tien grote aanslagen verijdeld in Parijs, Londen en Rome. Maar alleen al statistisch is het logisch dat je niet elke keer kan winnen.»

HUMO We horen regelmatig dat er 'een belangrijk kopstuk' van Al-Qaeda is opgepakt: wil dat zeggen dat de kans op nieuwe aanslagen kleiner wordt?

MONIQUET « Men denkt te westers. 'Als we de generaal wegnemen, vallen de soldaten vanzelf wel stil.' Fout! Die leiders stippelen de overkoepelende strategie uit - wie kunnen we aanvallen? - maar de tactische planning, het plegen van de aanslagen: dat is het werk van autonome cellen. In Afghanistan zijn zowat 20.000 extremisten opgeleid in de trainingskampen voor die werden opgeruimd. Die 20.000 mensen trainen nu zelf nieuwe rekruten in kampen in Tsjetsjenië, in Azië, in Macedonië, in Jemen. Je lost dat niet op door er vijftig te arresteren, hé. En elke aanslag zorgt voor meer rekruten.»

HUMO Het linkse terrorisme van de jaren zeventig heeft zowat tien jaar geduurd. Hoe lang moeten we ons nog zorgen maken om de *jihadi's*?

MONIQUET « Volgens de meeste experts toch nog zowat twintig jaar, misschien zelfs meer: er zijn gewoon te veel plekken op de wereld waar de jihad verspreid is.

» Het moslimterrorisme is erg dynamisch. De terroristen zijn meestal dertigers, en ze rekruteren anderen, en hun ideeëngoed is nog springlevend: kijk maar naar de verscherping van het debat over de hoofddoeken. Sommige auteurs zeggen dat deze terreurgolf het einde van het radicale islamisme inluidt. Ik, en vele mensen bij de veiligheidsdiensten met mij, geloven daar geen seconde in. Nee, het is het begin van een golf - een nieuwe golf van aanslagen.»

(wh, mc, rv)

NR 3316 | 13